

OCAK 1973

madencilik

W

MADEN MÜHENDİSLERİ
ODASI

Adına Sahibi
Ragıp GÜNGÖREN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
ve Yayın Kurulu Sekreteri
Kutlay ORAL

Yayın Kurulu Başkanı
Dr. Mehmet GONEY

Yayın Kurulu
İhsan DÖRTER
Aydın BİRCAN
Ali AKAR
Naci SÖNMEZ
Ömer ONVER
Turhan ARMUTÇU

İdare Yeri
Selanik Caddesi 19/3
Ankara -P.K. (254 Kızılay)
Tel: 2510 80

REKLAM TARİFESİ

	Sayısı	Yıllık
Arka dış kapak	2000	10000
ön iç kapak	1750	8750
Arka iç kapak	1500	7500
15 sayfalar	800	4000
Yarım sayfa	400	2000

- Dergimizdeki yazılar izinsiz ve kaynak gösterilmeden aktarılamaz.
- Gönderilen yazılar basılsın veya basılmasın geri verilmez.
- Yazılardaki düşünce ve inançlarla bunlardan doğacak sorumluluklar yazarlarına aittir.
- Dergi iki ayda -bir yayınlanır ve sayısı 10 TL. dir.

Basıldığı yer :
Şafak Matbaası
Ankara — 1972

+

OCAK 1973
Cilt : XII Sayı : 1

madencilik

Maden Mühendisleri Odası Dergisi

İçindekiler	Sayfa
— Açık işletmelerde Patlatmalar T. Ataman	1
— Açık İşletmelerde Yıllık Dekapaj Miktarının Ekonomik Yönden İncelenmesi M. Pakel	13
— Galeri Tahkimatlarının Boyunlandırılması İçin Pratik Yol E. Pekdemir	19
— Ekonomi ve Emniyet Yönünden Maden Tesislerinin En Uygun Yerleşme Mevkilerinin Tâyini K.K. Humphreys, J.W. Leonard	25
— Yar Tabakaları Arasında Elektromagnetik Dalga Yayılımı A. Oktay	31
— Rezervlerin Sınıflandırılması ve Kesit Metoduyla Rezerv Hesaplan üzerine Not i. Mollamustafaoğlu	39
— Haberler	47

Kapak Resmi :
**Açık İşletmede
Patlatma**
Hazırlığı

Okurlarımıza

Sayın Okurlar,

XII nci cildine başlamış bulunduğumuz Madencilik Dergimizin bu ilk sayısında 1972 yılında yayınlanmış olan XI inci cildindeki araştırma, makale, derleme ve tercümelemlerin fihristini konulara göre ayrılmış olarak yayınlıyoruz.

Odamızca hazırlık çalışmaları bitirmek üzere olan Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik III. Kongresine ait tebliğlerin listesi de bu sayımızla sizlere sunulmuştur. Bu suretle tebliğler kitabında tam olarak izleyebileceğiniz konuları sizlere şimdiden tanıtmış bulunuyoruz.

Mecmuamızda yer alan yazılarımızda, özellikle formüllerde baskı hataları meydana gelmektedir. Bu hataları önlemek, baskı, kontrol ve okumayı kolay-

laştırmak için yazı gönderen sayın okurlarımızın formülleri klişe çıkarılabilecek şekilde (aydınger kâğıdına yazarak) göndermeleri gerekmektedir; bu hususu önemle rica ederiz.

Kasım 1972 sayımızın bazı nüshalarında baskı ve ciltleme hatalarının bulunduğu üzümlere öğrenilmiştir. Basılan bütün nüshaların kontrolünün imkansızlığı ve kontrol edilen nüshalarda mevcut olmayan, bu yüzden de giderilemeyen bu hatalar için siz sayın okurlarımızın bizleri mazur göreceğinizi umuyoruz.

Saygılarımızla,
YAYIN KURULU

Başyazı

Yetkililere Açık Mektup

Zonguldak kömür havzasının güç koşulları altında görev yapan Maden Mühendisleri huzursuzdur. Denilebilirki kamu personeli sahasında son üç yıldan beri Devlet Memurları Kanunu'nun yürürlüğe, girmesiyle yaratılan karışıklık ve huzursuzluğa tarihimizin hiçbir devrinde tesadüf edilmemiştir.

Havzada çalışan teknik elemanlar; Deniz seviyesinden 250 metre derinlikte gaz, toz, rutubet, hava cereyanı, tabaka basıncı sebebiyle ani göçük, su patlaması, grizu (İnfilak) gibi ağır tabiat koşulları altında görev yapmakta ve günün 24 saatinde devamlılık isteyen bu işyerinde devamlı mesai yapmak zorunda kalmaktadırlar.

Maden işletmelerinin kendine özgü sorumlulukları ve ağır doğa şartları altında çalışan Maden Mühendislerinin İş kazası ve meslek hastalıkları ile devamlı olarak karşı karşıya buldukları bir gerçektir.

Her yıl yüzlerce can kaybedilen bu İşletmemizde, bu sorun özellikle önem kazanmıştır. Kısa bir geçmiş içinde beşten fazla genç mühendisin İş kazalarında can vermiş veya ağır yaralanmış olması ve bunların geride bıraktığı kimselerin perişan halleri, havza teknik personelini sarsmış, psikolojik bir çöküntü içinde bırakmıştır.

Bu gün tatbik edilen personel kanunu uzun ömürlüye prim veren, genç yaşta ölene de güle güle diyerek ucuza uğurlayan bir yapıdadır, üç yıla yaklaşan uygulamasıyla kanunun ne denli yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Üretime dayalı ve İşçiyle omuz omuz çalışan, çalıştırdığı kimselerin, hayati sorumluluğunu taşıyan teknik personele ne dereceye kadar devlet memuru deneceğide ortadadır.

Bütün bu güç koşullara rağmen havzada çalışan mühendisler görevlerini her yönlü olumsuz etkenler altında sürdürmektedirler. Havza ve havzaya bağlı bölge kadroları incelendiğinde teknik personel istihdamının ancak % 60 oranında gerçekleştiği görülür. Yetmiş ve tecrübeli elemanlar havzadan ayrılmıştır ve ayrılmaktadır. Büroda 8 saat çalışan bir devlet memuru ile sosyal güvenliği ve maddi sorunları eşit kabul edilen havza mühendislerinin işi terk etmesi bu günkü uygulamaya göre

normal ve mantki olmaktadır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun uygulanmaya başladığı 1970 yılından itibaren teknik kadroda tedrici toplamalar başlamıştır. Yan ödemelerle maddi sorunlarının kısmen düzeleceğini bekleyenler bir türlü çıkmayan ve çıkacağı şekliyle de hiç bir mânâ ifade etmeyecek olan bu ödemelerden ümidini kesince göç süratlenmiştir.

Havzanın kendine özgü çalışma şartlarının olduğu bir gerçektir. Bu şartlar altında çalışan teknik personelin memur statüsüyle istihdam edilemeyeceğini zaman ve uygulama göstermiştir. Çalışma koşullarının güçlüğü ve özelliği herkesçe bilinen ve kabul edilen havza teknik personelinin bürokratik bir çalışma yapmadığı ve yapamayacağı ortadadır. Bütün bu şartlara rağmen aynı İş yerinde çalışanların ayrı statü ve ayrı uygulamaya tabi olmaları çalışma düzeninde olumsuz etkiler yapmaktadır.

Havzanın geleceği ve buna bağımlı olarak memleket sanayii gözönüne alınarak aşağıda önerilen tedbirlerin acilen uygulanmasında memleket yararına fayda mülahaza edildiğini yetkililere hatırlatmayı odamız görev saymaktadır.

1) Havza teknik personelinin sosyal güvenliği garanti altına alınmalıdır. (Mevcut Emekli Sandığı Kanunu garantilerinin uygulanan ve uygulanma olanağı bulamayan maddelerinin dışında havza şartları göz önünde tutularak özel uygulamalara gidilmesi)

2) Kanunun tanımladığı çalışma saatlerinin dışındaki mesailer için yapılmış ve yapılacak bütün fark mesailer ödenmelidir. (24 saat devamlılık arz eden bu iş yeri için kısıtlayıcı tedbirler konmamalıdır).

3) Havza çalışma düzeni ve emniyeti göz önüne alınarak mevcut boş kadrolara süratle eleman temin edilmeli ve yetmiş tecrübeli personelin havzadan ayrılmasını önlemek için ;

a) Sosyal imkânlar,

b) Çalışma şartları,

c) Maddi sorunlar cazip hale getirilmeli ve hemen uygulamaya geçmelidir.

4) Yer altında çalışan işçilere uygulanan; vergi muafiyetinin (193 sayılı gelir vergisi kanununun 23. maddesi 3 öncü bendi) aynı işyerinde çalışan işi plânlayan, uygulayan ve çalışanların mesuliyetini kanun önünde taşıyan teknik personel içinde uygulanması temin edilmelidir.

Bunun için kanun metninde geçen «yeraltında çalışan İŞÇİLER» yerine «yer altında ÇALIŞANLAR» sözcüğünün konmasıyla bu sorun kendiliğinden çözümlenecektir.

5) Mevcut personelin yetişmesi ve İhtisaslaşmasını temin için sık sık yurt dışına gönderilme-

sinde yarar vardır. Kaldığı bu tür bir uygulama elemanı havzaya bağlamış- olacaktır.

6) Vardiyalı çalışan teknik personele bu hizmeti dikkate alınarak vardiya ödemeği ödenmelidir. (Nitekim bu tür uygulama mevcuttur ve halen uygulama olanağı bulunmaktadır.) \

Yetkililerden kuşkularımızın ve dileklerimiz dikkate alınacağını ümit etmekteyiz.

YÖNETİM KURULU